

Voorzitter,

Hoe anders had deze avond eruit kunnen zien! Een volle raadszaal en publieke tribune, op hun paasbest uitgedoste fractievoorzitters die vanachter het kathedraker hun ongetwijfeld ademloos luisterend publiek in de zaal en via de webcast toespreken. Het mag helaas niet zo zijn. Ditmaal spreken wij onze Algemene Beschouwingen uit vanachter de laptop waar wij sinds de uitbraak van het Coronavirus al menig vergaderuur hebben doorgebracht. Ik heb weliswaar gekozen voor een feestelijk jasje, maar ik moet bekennen dat ik mij op deze plek toch ietwat overdressed voel.

De wereld is ingrijpend veranderd sinds Covid 19 ook ons land in zijn greep kreeg. De gevolgen zijn overal zicht- en voelbaar. In ons persoonlijke leven, op het werk, op straat, in de samenleving in haar volle breedte. De PvdA-fractie juicht het daarom toe dat het College in deze onzekere tijden koersvast blijft en de blik op de toekomst richt, zonder de actuele problematiek daarbij uit het oog te verliezen. Dat betekent: de basis op orde hebben, ook financieel, maar ook investeren. Wij ondersteunen de prioriteiten van het stimulerings- en investeringspakket, waaronder de kwaliteit van de openbare ruimte, verkeersveiligheid, de vestiging van een vmbo/mbo school in de Schieoevers en de sportvoorzieningen.

De Programmabegroting steunt op een behoedzame financiële strategie, gevoegd bij investeringen in de toekomst. Waar nodig wordt bijgestuurd of een tandje bijgezet. En dat blijkt ook nodig. De kosten in het Sociaal Domein lopen verder op, meer nog dan voor de zomer werd voorzien en zozeer dat het niet lukt een sluitende begroting te realiseren. Een “stevige ingreep” in het Sociaal Domein, kan dan ook niet uitblijven. In het Actieplan Sociaal Domein 2.0 staan doelmatigheid, efficiency en soberheid centraal. In dat kader leg ik graag de volgende vraag aan de betrokken wethouders voor : wat betekent “sober” voor u? Een woord dat volgens het woordenboek bescheiden, maar ook streng en zelfs zuinig kan betekenen. Kunnen Delftenaren blijven rekenen op een toereikend zorgaanbod?

Het Actieplan bevat een groot aantal ook in deze Programmabegroting opgenomen maatregelen. De PvdA- fractie wil daar nog het volgende bij opmerken.

- Ten aanzien van Jeugdhulp steunen wij de doelstelling de kosten terug te dringen door zowel op duur en intensiteit als aantallen te sturen. Het voornemen om juist geen besparingen op de middelen voor jeugdpreventie door te voeren juichen wij toe. Preventie is wat ons betreft van cruciaal belang. Juist door tijdig lichtere vormen van hulp en ondersteuning te bieden aan kinderen en hun ouders kan een toekomstig beroep op zwaardere jeugdhulp worden voorkomen.
- Ook binnen de Wmo is dit de doelstelling: licht waar mogelijk, zwaar waar nodig. En ook preventie speelt in dit kader een cruciale rol in: goed dus, dat wordt ingezet op meer beweging voor ouderen. Dit leidt niet alleen tot een betere gezondheid; de deelname aan bewegingsactiviteiten draagt ook bij aan het voorkomen van eenzaamheid. Het grote belang van de bestrijding van eenzaamheid, niet alleen onder ouderen, maar bijvoorbeeld ook onder studenten kan niet genoeg worden onderstreept, zeker in een tijd waarin door de coronamaatregelen ons sociale leven steeds meer onder druk komt te staan.
- Het afschalen van veelal individuele zorg naar algemene, in het jargon ook wel "voorliggende" voorzieningen genoemd maakt eveneens deel uit van het beleid. Zo wordt er verwezen naar goedkopere alternatieven als Thuisgekookt.nl, vrijwilligersvervoer als vervanging van de regiotaxi en het indicatieloos maken van de ontmoetingscentra voor dementerende ouderen. Een zwaardere beroep op voorliggende voorzieningen betekent evenzeer een zwaarder beroep op vooral door vrijwilligers gedragen welzijnsorganisaties en initiatieven. Er moet voor worden gewaakt dat deze vrijwilligers niet verantwoordelijk worden gemaakt voor te zware problematiek met overbelasting tot gevolg. Hoe denkt de wethouder hier op toe te zien, alsook op de kwaliteit en toereikende financiering van de te leveren diensten?
- Ook de wijkcentra zijn onderdeel van de voorzieningen in het Sociaal Domein. In 2011 is het aantal wijkcentra teruggebracht tot negen, verspreid over de wijken en beheerd door een externe partij: Sportfondsen. Als uitvloeisel van de evaluatie van het accommodatiebeleid in 2016 is een ontwikkeltraject gestart om de bestaande wijkcentra beter te laten aansluiten op de behoeften van de wijk. Het gaat daarbij om het hele pakket: niet alleen de look en feel, maar ook de programmering en het beheer. Dat die aansluiting

ontbreekt werd voor mij ook goed duidelijk toen ik onlangs een poging deed om een goed beeld te krijgen van de activiteiten in de diverse wijkcentra. Mijn uiteindelijk vergeefse zoektocht liep vast in een slecht toegankelijk zoek- en boek systeem, digitale sociale kaart en de website van Delft voor Elkaar. Hiervoor wees ik al op het grote belang van het voorkomen en bestrijden van eenzaamheid. De drempel naar activiteiten dicht bij huis, in je eigen wijk is het laagst. Van belang is dan wel dat je weet waar je moet zijn. Is de wethouder het met mij eens dat de informatievoorziening over de activiteiten in de wijkcentra verbeterd kan worden? Zo ja, wat gaat zij daaraan doen? En is zij voorts bereid de Raad te informeren over de resultaten van het genoemde ontwikkeltraject?

Voorzitter, ik keer terug naar mijn eerdere constatering dat in deze Programmabegroting waar nodig een tandje bij wordt gezet. Een aantal voornemens verdient zonder meer bijval.

- Dat de Coronacrisis ook een economische crisis met zich meebrengt, zien wij aan het groeiend aantal mensen met dreigende schulden. Mijn fractie steunt dan ook de extra middelen voor Schuldhulpverlening, bedoeld voor een verbeterde communicatie, de voortzetting van EMMA en specifiek op ondernemers en zzp-ers met financiële problemen gerichte hulp.
- De Coronacrisis valt zwaarder uit voor de meest kwetsbare inwoners. Het aanpakken van de vraaguitval in het Onderwijsachterstandbeleid die daar het gevolg van is, is dan ook meer dan noodzakelijk. als gevolg van Corona.
- Het College zet ook een tandje bij waar het gaat om het voortbestaan van de VAK. De toekenning van extra subsidie in 2021 en 2022 biedt de benodigde ruimte om de mogelijkheden te onderzoeken voor een meer robuuste basis voor deze in de ogen van mijn fractie voor kinderen en volwassenen onontbeerlijke culturele en educatieve voorziening.

In de Programmabegroting als gevolg van de coronapandemie een forse toename van het aantal uitkeringsgerechtigden verwacht. Op de vraag hoe deze mensen weer aan werk geholpen kunnen worden, wordt in de begroting vooralsnog geen duidelijk antwoord gegeven. De PvdA-fractie vraagt zich af of er al voldoende zicht is op de groep mensen die hun baan zijn kwijtgeraakt? Om hoeveel mensen gaat het en in welke sectoren? Wat zijn de mogelijkheden om hen weer aan werk of een opleiding te helpen? Welke financiële ruimte is

er? Is Werkse! Voldoende voorbereid en toegerust op een sterk vergrote toeloop?

Voorzitter, in korte tijd is een aantal publicaties uitgekomen van landelijke adviesraden en wetenschappers die focussen op de toenemende kansenongelijkheid, gezondheidsverschillen en de verminderde toegankelijkheid van wonen, vervoer en publieke voorzieningen in steden voor een groeiende groep mensen. Complexe vraagstukken, die, versterkt door de Coronacrisis, de al bestaande scheidslijnen in de Delftse samenleving verder lijken te vergroten. Het zijn vraagstukken die in de Programmabegroting zeker worden geadresseerd, maar wat mijn fractie betreft in de nog voor ons liggende jaren absoluut aandacht nodig hebben om van Delft een stad te maken die een goede plek biedt voor iedereen.

Een van de genoemde rapporten is het advies “Toegang tot de Stad” van de Raad voor de Leefomgeving en Infrastructuur, dat mede onder leiding van wethouder Schrederhof tot stand is gekomen. Centraal is dit advies staat dat de mogelijkheden om deel te nemen aan de stedelijke samenleving bepaald worden door de mate waarin iemand toegang heeft tot wonen, vervoer en publieke voorzieningen.

Voor een bewoner van Delft is dit alles er in de afgelopen jaren niet gemakkelijker op geworden. De mogelijkheden om in Delft aan een sociale huurwoning, maar ook aan een betaalbare koopwoning te komen zijn zeer beperkt. Jarenlang bezuinigen heeft het voorzieningenaanbod in Delft (denk bijvoorbeeld aan de bibliotheek of welzijnsvoorzieningen) verschaald. Het openbaar vervoer kan inwoners al langere tijd niet meer op alle gewenste plekken zoals de binnenstad brengen en is daarnaast voor velen onbetaalbaar geworden.

De Raad adviseert de overheid en gemeenten om de toegang tot de stad voor iedereen te waarborgen en daartoe voortaan beleid te toetsen op de vraag of er voldoende rekening wordt gehouden met de mogelijkheden en beperkingen van individuele burgers. Voor de PvdA-fractie betekent dit dat dit advies een belangrijke leidraad moet zijn bij de uitwerking van de Omgevingsvisie. Daarnaast dienen de aanbevelingen van de Raad in onze ogen ook een rol te

spelen bij de komende herziening van de Woonvisie, met name waar het gaat om de vraag hoe groot de sociale woningvoorraad moet zijn.

Voorzitter, u zult mogelijk bemerkt hebben dat de focus in mijn betoog tot nu toe sterk op het sociale domein ligt. Mijn fractie wil echter ook voor drie andere aspecten graag extra aandacht vragen.

Zo is het ons opgevallen dat de groenvoorziening niet altijd effectief en duurzaam wordt ingevuld. Zij is veelal gericht op het bestrijden van bijvoorbeeld onkruid. Er zijn echter modernere, meer ecologische, technieken voorhanden die zich veel meer richten op het voorkomen van problemen, zoals onkruid. Daarbij zou ook iets gedaan kunnen worden aan de werkwijze van de uitvoerders. Er wordt veelal gewerkt met machines die draaien op verbrandingsmotoren, terwijl daar inmiddels voldoende elektrische en stille alternatieven voorhanden zijn.

Dat brengt mij bij de brommers en scooters. Beleid hierop is inmiddels ingezet, maar mijn fractie wil het College desondanks oproepen om versneld een einde te maken aan de overlast door brommers en scooters van bezorgdiensten die op benzinemotoren draaien. Er zijn ook hier immers ook voldoende elektrische alternatieven voor.

Dan verkeersveiligheid. De Programmabegroting bevat mooie voornemens, maar wij zijn toe aan een concrete invulling. Juist nu in tijden van Corona wordt zichtbaar hoe belangrijk het is om ruimte te creëren voor andere vormen van mobiliteit dan de auto. Er zijn bredere fiets- en wandelpaden nodig zijn. Niet alleen om de 1,5 meter in acht te kunnen nemen, maar ook voor de verkeersveiligheid en je gezondheid. Actieve mobiliteit in elke fase van ieders leven - van kind tot senior- is belangrijk. Daarom zijn we tevreden met het feit dat de voetganger op één wordt gezet, maar willen wij dit ook terug zien in concrete plannen. Denk aan werk maken van een kind- en seniorproof wandelnet en een veilig fietsnet.

Voorzitter, ik begon mijn betoog met een verwijzing naar de Coronacrisis en de veelal negatieve gevolgen die wij daar allen van ondervinden. Toch is het goed om ook te kijken naar wat deze crisis ons ook brengt. Zo zijn er vele mooie maatschappelijke initiatieven van de grond gekomen om elkaar te helpen en steun te bieden in deze moeilijke tijd. En we zien ook dat deze vreemde tijd ruimte creëert voor innovatie: voor andere manieren van organiseren en organiseren, voor nieuwe diensten en producten. Ooit komt er een einde aan

deze pandemie en zal veel niet meer hetzelfde zijn. Maar ik hoop toch wel dat wij hier volgend jaar weer gewoon in de raadszaal staan, op ons paasbest, met publiek en achter het katheders.